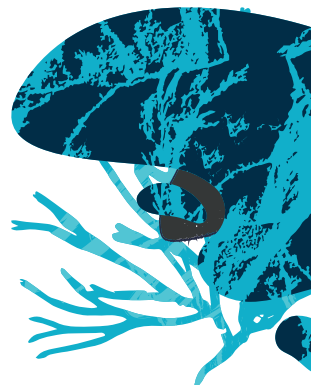

PROGRAMMA **NAAR EEN
RIJKE WADDENZEE**

**Voortgangsrapportage
Mosselconvenant 2021**

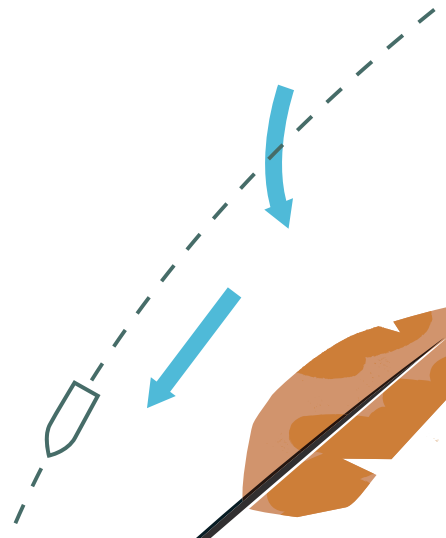
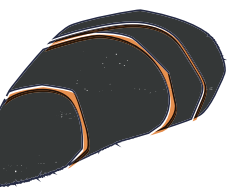
INHOUDSOPGAVE

Een open oog voor de omgeving en elkaar	4
Voorwoord – Jan Bonjer	4
1. Inleiding	5
2. Ontwikkeling van mosselbanken in de westelijke Waddenzee	7
Inventarisatie mosselbestand Westelijke Waddenzee	8
Monitoring Effectiviteit Gebiedsbeschermende Maatregelen (MEGMA)	10
3. Mosselzaadvangst	11
Mosselzaad vangst van de bodem	12
4. Invang van mosselzaad met MZI's	13
Productieomvang MZI zaad	15
Zuid-noord transporten mosselzaad	16
5. Uitwerking van het addendum in 2021	17
Kernpunten van de afspraken uit het addendum:	18
Protocol terugvissen in laatstelijk gesloten gebieden	18
Meerjarige raamvergunning	19
Onderzoek naar de economische positie van de mosselvisserij	19
8. Bijlage	20
Samenstelling bestuurlijk overleg en het projectteam	21
Referenties	21

Voortgangsrapportage Mosselconvenant 2021

Datum: 29 april 2022

Een open oog voor de omgeving en elkaar

Voorwoord – Jan Bonjer

‘Om 07.00 uur aan de kade van de Nieuwe Haven op Zierikzee, zie ik je daar.’ De afspraak met mosselvisser Jan Schot laat aan duidelijkheid niets te wensen over. Na de zomer zou ik van Hans Alders (dank Hans voor een lange trek, vanaf 2008!) de voorzittershamer overnemen. Een dagje vissen op de Oosterschelde, vanaf mijn wooneiland Schouwen-Duiveland, is één van de voorbereidende activiteiten.

We praten honderduit, over hoe een familiebedrijf vitaal blijft. Turend naar Colijnsplaat denk ik: hoe houden we tot 2029 het mosselconvenant vitaal? En hoe houden we elkaar geïnspireerd en verbonden op weg naar 2029, wanneer het voorlopige einddoel van het Mosselconvenant wordt bereikt?

De urgentie rondom ruimtelijke keuzen dringt zich steeds meer op. Met zicht op misschien wel 20 miljoen inwoners in 2050 zoekt Nederland een evenwichtig antwoord op de vraag naar de verdeling van de schaarse ruimte.

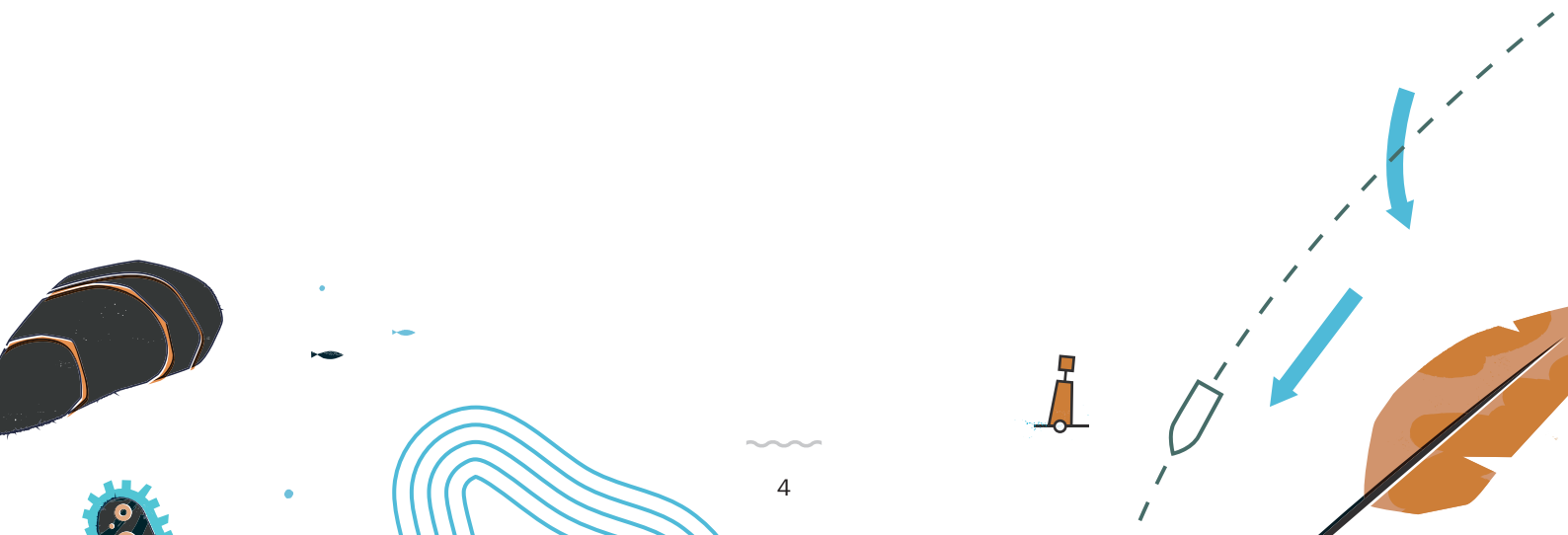
In die fysieke (en ook mentale) drukke omgeving past onze taak om de mosselvisserij stapsgewijs te verduurzamen en de bodemmosselzaadvisserij in 2029 in haar geheel te beëindigen.

Tijdens de onderhandelingen over het addendum stond het ‘redigeren’ van de gedetailleerde afspraken centraal. Nu komt het aan op het ‘realiseren’ van hetgeen op papier staat. Willen we daarin slagen, dan zullen we de blik ook op de omgeving van het convenant moeten richten.

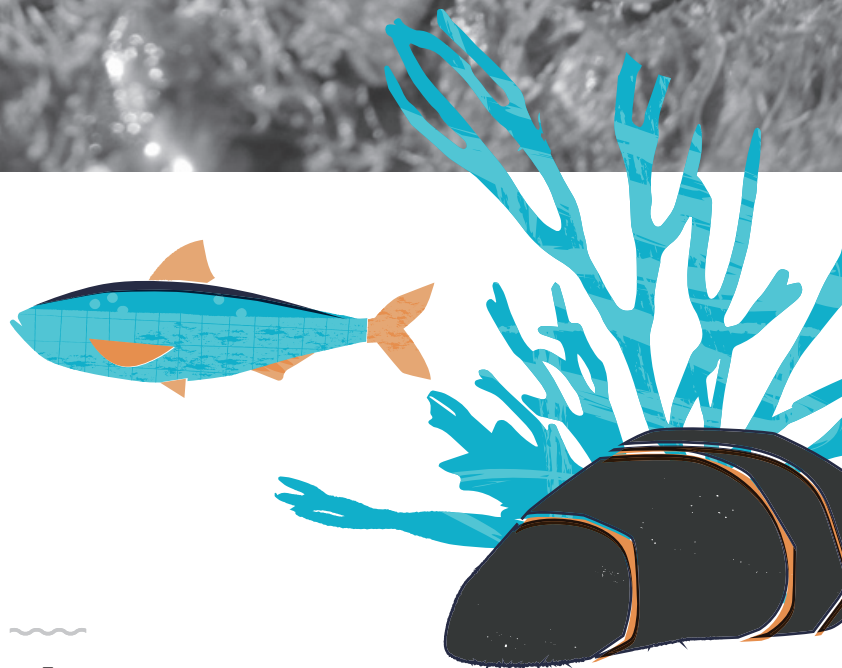
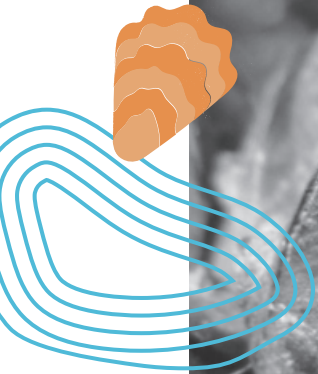
Als mosselvisser gast zijn in de Waddenzee, dan vergt dat iets, een gedachte over wat je haalt en brengt. Als we het MZI-areaal vergroten, komen we ook in andere invloedssferen terecht en is het verstandig gebiedspartners daarbij te betrekken. Als we ruimte voor duurzame voedselproductie breed opvatten, is het belangrijk dat convenantpartijen vroegtijdig aansluiten bij (gebieds)processen: te land, te water en zeker ook op zee.

Zicht houden op elkaars posities, belangen, verlangens, dat staat de convenantpartijen ‘intern’ te doen. Wie een gezamenlijke reis tot 2029 voor de boeg heeft, blijft zich verdiepen en investeren in de ander. Noem het werken aan een duurzame relatie. Als gids en reisleader zal ik daar, naar vermogen, aan bijdragen. We hebben een interessante weg te gaan.

Jan Bonjer, voorzitter bestuurlijk overleg sinds de nazomer van 2021

1. Inleiding

Inleiding

2021 was een belangrijk jaar voor het Mosselconvenant. Partijen hebben na twee jaar gesprek eind 2020 consensus bereikt gekomen over het vervolg. De afspraken daarover zijn vastgelegd in een addendum op het bestaande Mosselconvenant. De belangrijkste aanpassing in de afspraken is dat de momenten waarop de volgende sluitingsstappen worden gezet vooraf zijn vastgelegd. Om de innovatie te stimuleren is gekozen voor een combinatie van gebiedssluiting met het hanteren van een quotum voor de mosselzaadvisserij. In deze rapportage gaan we in op de uitvoering van het Mosselconvenant in 2021 met bijbehorend addendum en uitvoeringsplan.

Voor de productie van mosselen vormt mosselzaad, de grondstof voor de kweek, de basis. Van oudsher wordt mosselzaad verkregen door bodemvisserij op mosselzaad met mosselkorren. In het Mosselconvenant (2008) zijn afspraken gemaakt over de afbouw van de bodemvisserij op mosselzaad. Hiermee zet het convenant in op de bescherming en ontwikkeling van natuurlijke meerjarige mosselbanken alsook de ontwikkeling van een duurzame mosselsector met perspectief (LNV, 2008). De bodemmosselzaadvisserij wordt stapsgewijs teruggebracht en vervangen door vangst via mosselzaadinvanginstallaties (MZI's). Het convenant is ondertekend door de mosselsector (PO mosselcutuur), de overheid (ministerie LNV) en natuurorganisaties (CWN).

Het oorspronkelijke plan van uitvoering van het mosselconvenant liep tot 2020 met een einddoel van 100% sluiting van de mosselzaadgebieden en daarmee beëindiging van de bodemvisserij. In de uitvoering van de afspraken werd duidelijk dat deze ambities van het convenant binnen deze termijn niet haalbaar waren. Daarom is een addendum (LNV, 2020a) opgesteld waarin aanvullende afspraken tot 2029 zijn gemaakt.

Uiterlijk juli 2022 wordt de volgende stap gezet in de transitie; 50% gebiedssluiting met een corresponderende afbouw van de bodemzaadvisserij. In 2026 wordt die sluiting verhoogd naar 65%, waarna partijen zich inzetten om in 2029 tot een 100% sluiting van de bodemzaadvisserij te komen. Aan deze termijnen zijn ook quota voor de bodemzaadvisserij verbonden. In juli 2022 wordt de stap gezet naar een 50% quotering. Parallel hieraan wordt de ruimte voor MZI's opgeschaald om het verlies aan bodemzaad te compenseren.

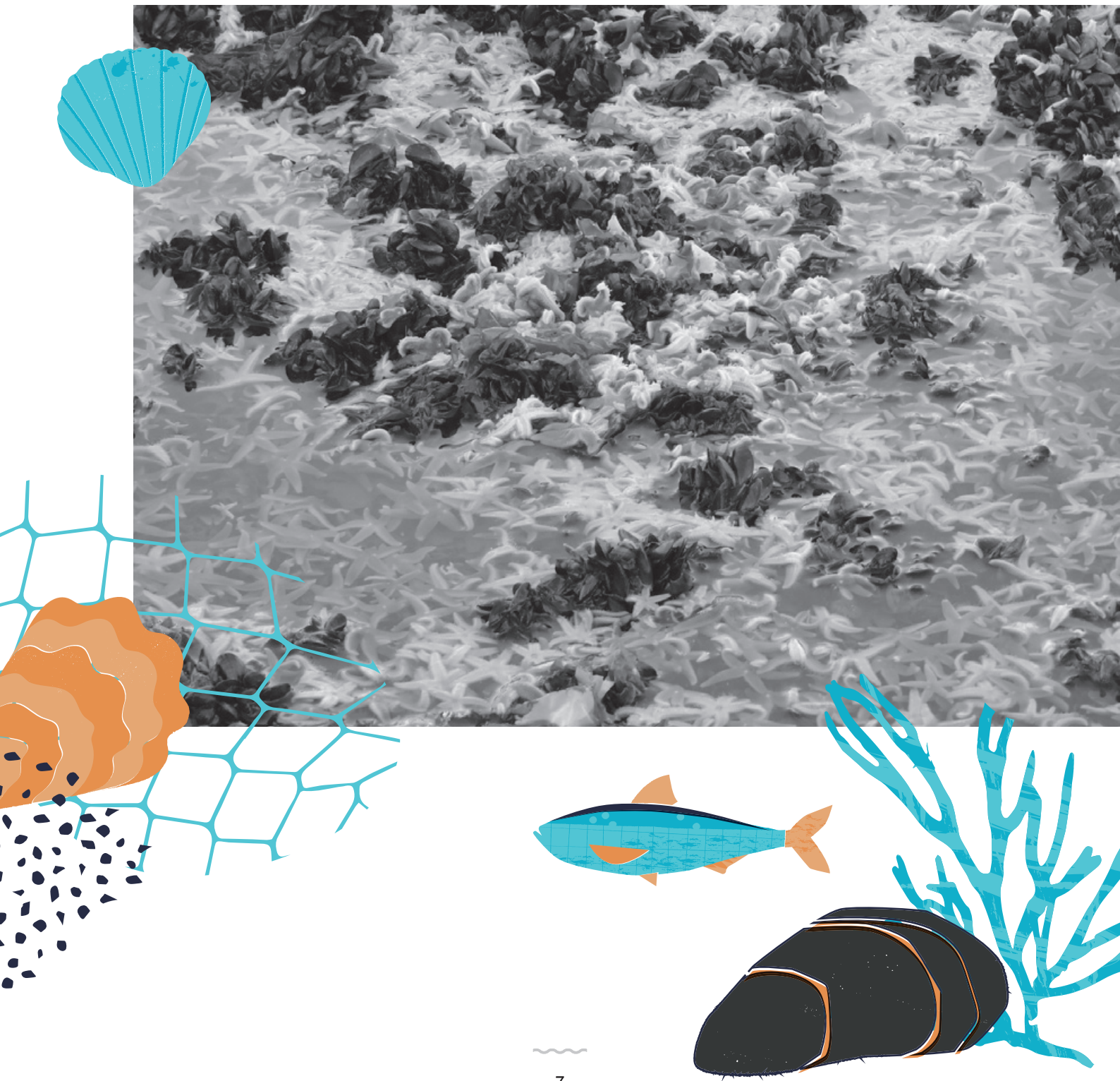
Het Mosselconvenant wordt aangestuurd vanuit een bestuurlijk overleg (samenstelling in Bijlage I), dat inhoudelijk wordt ondersteund door een projectteam (Bijlage I). In deze rapportage wordt de voortgang van het convenant in 2021 beschreven met accent op:

- De ontwikkeling van mosselbanken
- Opbrengsten mosselzaad uit bodemvisserij en MZI's
- De uitwerking van het addendum, bestuurlijk, economisch en ecologisch

Deze rapportage is door het bestuurlijk overleg vastgesteld.

¹ Het quotum wordt bepaald op basis van een langjarig gemiddelde. Dit is beschreven in het addendum en vastgesteld op 40 Mkg (40 miljoen kg) mosselzaad.

2. Ontwikkeling van mossel- banken in de westelijke Waddenzee

2. Ontwikkeling van mosselbanken in de westelijke Waddenzee

Een deel van het sublitoraal² van de Waddenzee is gesloten voor mosselzaadvisserij, zoals vastgelegd in het Beleidsbesluit Schelpdiervisserij (LNV, 2004) en in het mosselconvenant (LNV, 2008). Het doel van de gesloten gebieden is om omstandigheden te creëren waar mosselbanken met de daarbij behorende natuurwaarden zich ongestoord kunnen ontwikkelen. Jaarlijks worden door bureau Marinx en Wageningen Marine Research (WMR) de mosselbestanden op de Westelijke Waddenzee geïnventariseerd. Dit om de mogelijkheden voor zaadvisserij te kunnen bepalen, maar ook om de ontwikkeling van mosselbanken inzichtelijk te maken. Daarnaast focust langjarig onderzoek van de WUR zich op de monitoring van de effectiviteit van het sluiten van gebieden voor bodemvisserij.

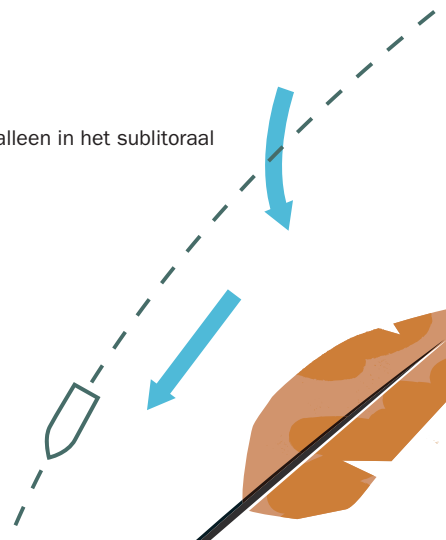
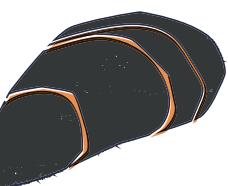
Inventarisatie mosselbestand Westelijke Waddenzee

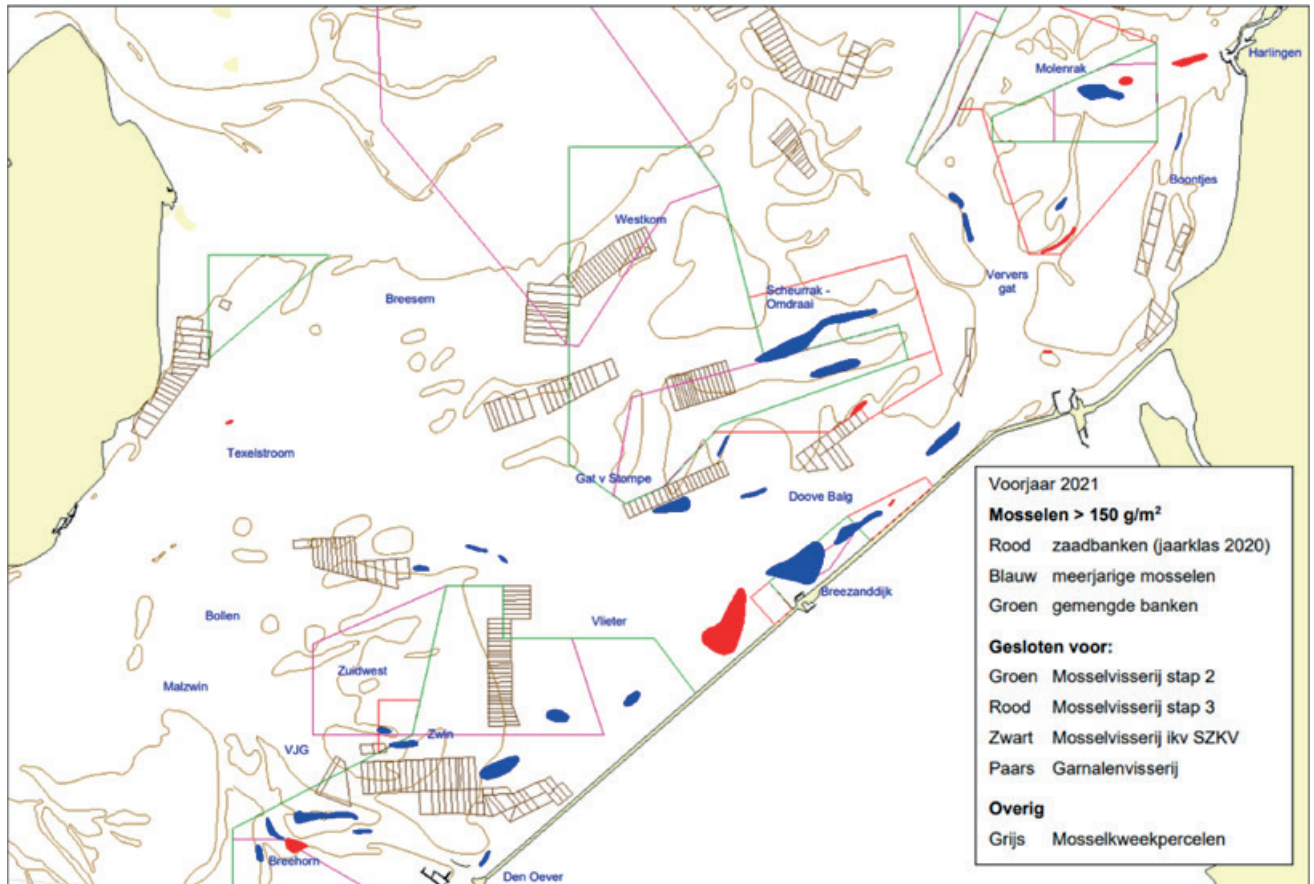
Sinds het voorjaar 2021 is 35,7% van het totale oppervlak sublitorale mosselbanken gesloten voor mosselzaad- bodemvisserij (Stralen en Troost, 2021a). Deze gebieden werden eerder al op vrijwillige basis ontzien door de sector. Dit was in afwachting van de afronding van de optimalisatie van de mosselkweekpercelen. Dat traject is in 2021 door het ministerie van LNV afgerond via aanpassing van de huurcontracten en het afgeven van de benodigde Wet natuur- bescherming (Wnb)-vergunningen . Daarmee verviel dit voorbehoud en is de derde sluitingsstap ook formeel een feit.

De gebieden die gesloten zijn voor de mosselzaadvisserij zijn weergegeven in figuur 1, waarin ook de ligging van mossel- zaad, meerjarige mosselen en gemengde banken is weergegeven. Op basis van de voorjaarsurvey wordt het totale sublitorale mosselbestand in mei 2021 geschat op 26 Mkg, waarvan 8 Mkg mosselzaad. Van het totale mosselbestand bevindt zich circa 17 Mkg in de gesloten gebieden. Grofweg ligt 2/3e deel van de sublitorale mosselvoorkomen dus in 1/3e deel van het gebied. Dat volgt uit het feit dat de gebieden met de meest stabiele mosselvoorkomens als eerste zijn gesloten en toont aan dat in het mosselconvenant is gekozen voor een succesvolle en efficiënte aanpak.

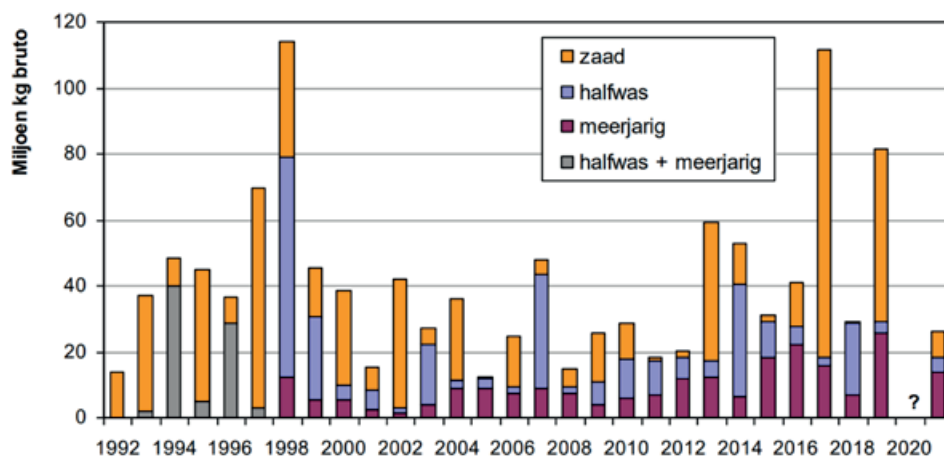
² Gebied dat altijd onder water staat, zowel de zaadvisgebieden als de kweekpercelen bevinden zich alleen in het sublitoraal van de Waddenzee.

Figuur 1: ligging van bestanden mosselzaad en halfwas/meerjarige mossel in visbare eenheden in het voorjaar 2021 en de verdeling daarvan over de gebieden die zijn gesloten (Stralen en Troost, 2021a)

In onderstaand figuur is de ontwikkeling van het mosselbestand sinds 1992 weergegeven, voor de gehele Westelijke Waddenzee.

Figuur 2: mosselbestand en de samenstelling daarvan in het sublittoraal van de westelijke Waddenzee in het voorjaar sinds 1992 (Stralen & Troost, 2021). In 2020 is er wegens de Covid-19 pandemie geen voorjaarsurvey uitgevoerd.

Uit figuur 2 blijkt duidelijk de grote variatie in jaarklassterkte van de mosselzaadval. De cijfers uit 2017 en 2019 laten zien dat ondanks veranderingen in klimaat of andere omstandigheden in de Waddenzee heel sterke jaarklassen nog steeds kunnen optreden. De figuur toont ook een reeks van jaren waarin de mosselvoorkomens relatief gering waren. Het zijn juist dat soort periodes waarin de stabiele aanvulling vanuit de MZI's heel waardevol is.

Volgend op de gebiedssluiting is in het najaar 2021 de voorbereiding voor de opschaling van de MZI's in het seizoen 2022 gestart. Om de sector te ondersteunen in de opschaling, is eind 2021 ook een subsidieronde geopend³.

Monitoring Effectiviteit Gebiedsbeschermende Maatregelen (MEGMA)

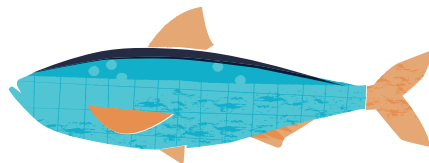
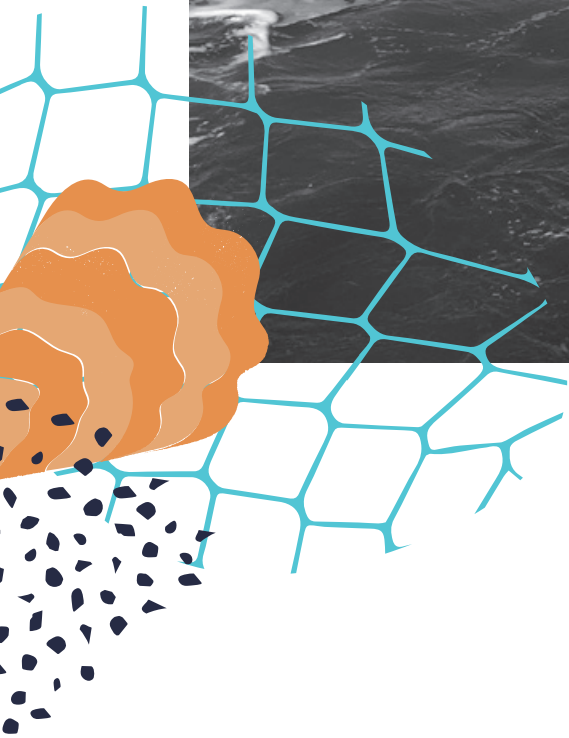
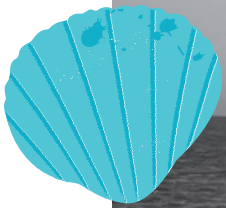
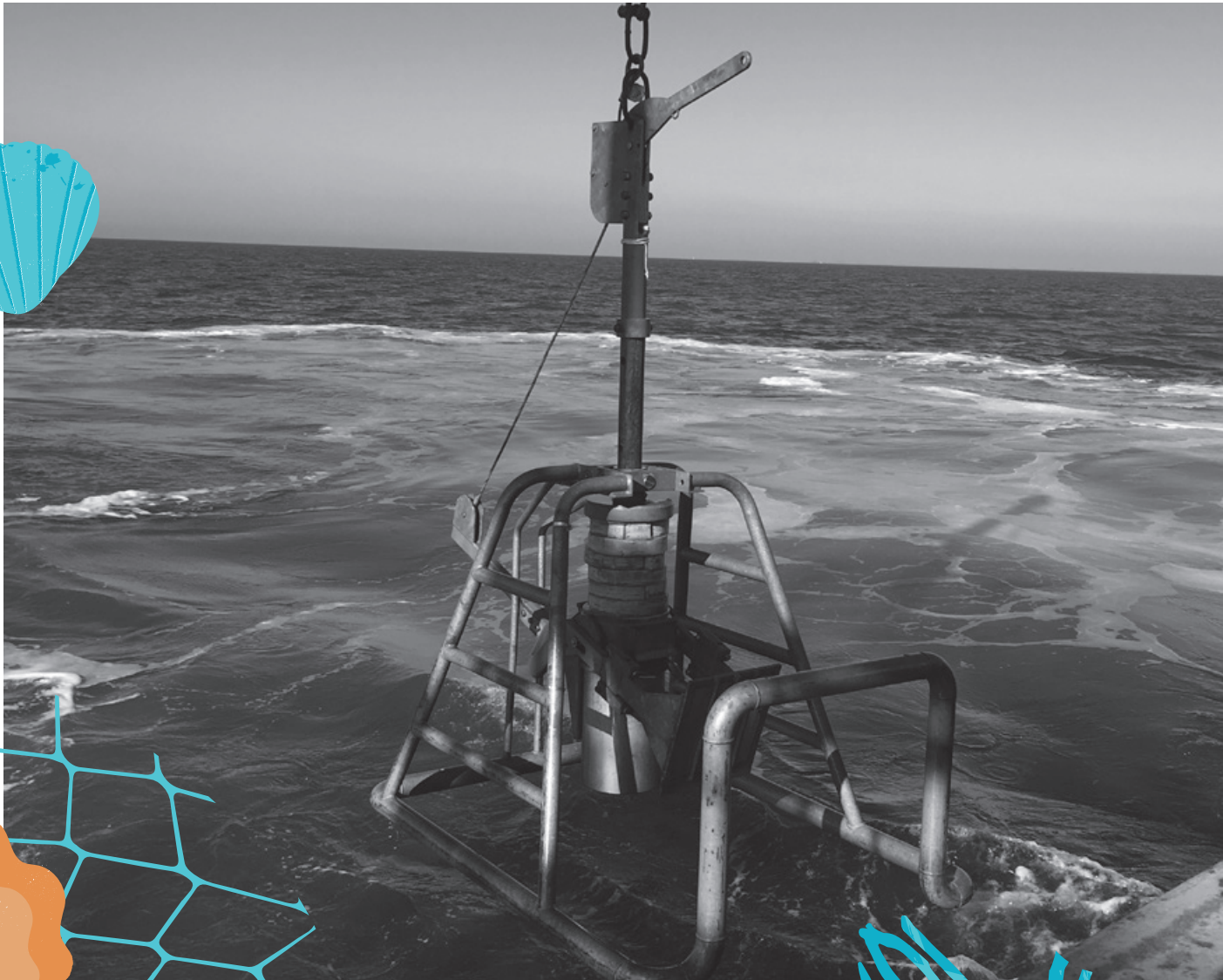
Het MEGMA onderzoek, dat wordt uitgevoerd door WMR, loopt tot 2025. Deze studie is opgezet om de ecologische effecten van het Mosselconvenant in beeld te brengen. Specifiek wordt in MEGMA-project de ontwikkeling van mosselbanken en geassocieerde natuurwaarden in de gesloten gebieden gevolgd. Deze ontwikkeling wijkt nog steeds niet wezenlijk af van die in de open gebieden. Zoals door Troost et al. (2019) eerder al werd geconcludeerd is er geen verandering te zien in aanwas en overleving. In de gesloten gebieden is de overleving van mosselbanken relatief groot, maar dit is geen effect van de sluiting. Deze gebieden zijn in de eerste plaats op basis van deze verhoogde overleving gesloten.

De ecologische winst van het Mosselconvenant vertaalt zich direct in het areaal gesloten gebied waar niet langer bodem-beroering en het onttrekken van mosselen plaats vindt. Daar kan een ongestoorde ontwikkeling van het bodemleven plaatsvinden.

De reguliere schelpdierssurveys bevestigen de verwachting dat in de gesloten gebieden het grootste deel van de stabiele mosselbanken wordt aangetroffen. Het onderzoek leert verder dat ook meerjarige mosselbanken aan dynamiek onderhavig zijn. De gemiddelde levensduur van een mosselbank in het sublitoraal is ca 2 jaar. In de gebieden die onder invloed staan van zoet water leven de banken wat langer, gemiddeld zo'n 3 jaar, doordat zeesterren hier minder goed gedijen.

 ³ rvo.nl/subsidies-financiering/mzi

3. Mosselzaadvangst

3. Mosselzaadvangst

Mosselzaad in de Waddenzee kan op drie verschillende manieren verkregen worden; middels de traditionele bodemvisserij, door invang met mosselzaadinvanginstallaties en door 'zuid-noord transport' van mosselzaad uit de Oosterschelde en Voordelta naar de Waddenzee. De ontwikkeling van deze drie onderdelen in 2021 worden in dit hoofdstuk beschreven.

Mosselzaad vangst van de bodem

Jaarlijks wordt de mosselzaadvangst afgestemd op de ontwikkeling en de aanwezigheid van mosselbanken. Inventarisaties door Marinx en Wageningen Marine Research (WMR) (Stralen en Troost, 2021a en 2021b) dienen al sinds 1992 als basis voor de Producentenorganisatie van de Nederlandse Mosselcultuur om het visplan op af te stellen. Conform het addendum op het mosselconvenant (LNV, 2020a) wordt sinds 2021 met een quotum gewerkt. Voor 2021 staat deze quotering, gerelateerd aan het areaal gesloten gebieden, op 64,3% van het langjarig gemiddelde van 40 Mkg mosselzaad.

Door de goede zaadval in de zomer en in het najaar is het volledige quotum van 26 Mkg mosselzaad opgevist. Daarvan is respectievelijk in het voorjaar, de zomer en het najaar 3,3 Mkg, 3 Mkg en 19,3 Mkg gevist.

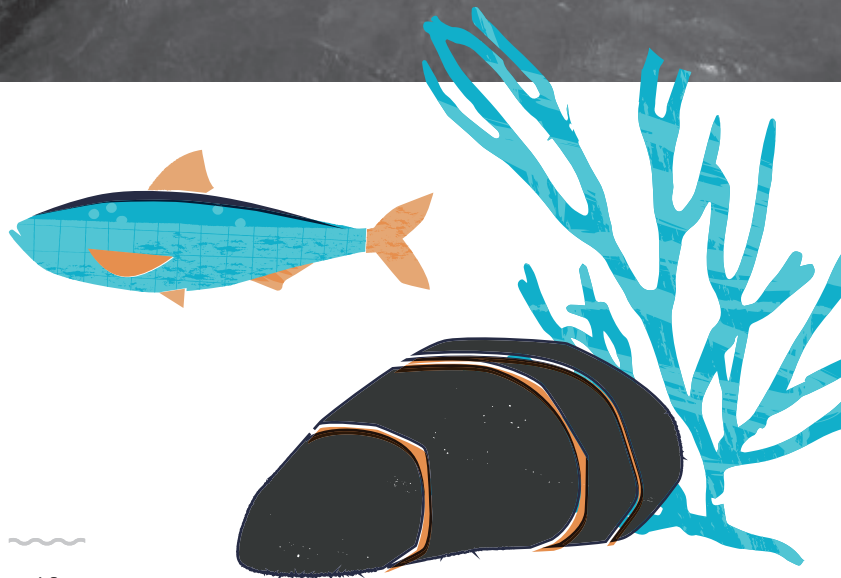
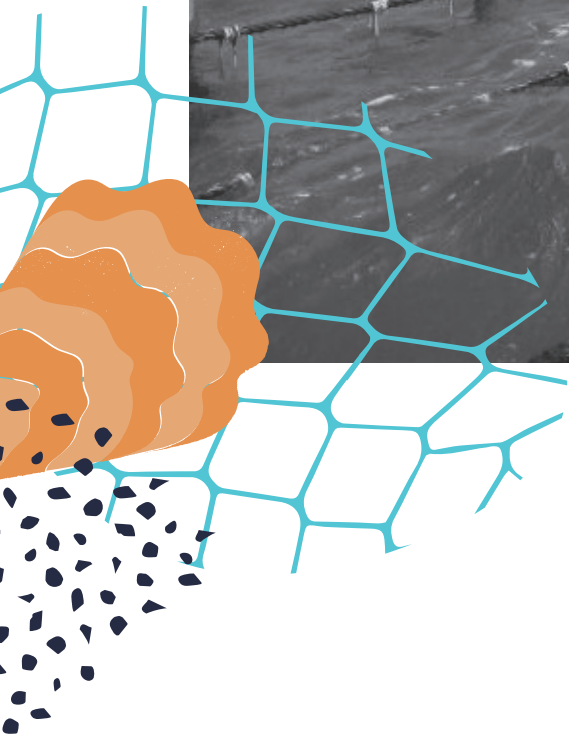
Een overzicht van de jaarlijks vangsten van bodemvisserij in Mkg sinds 2009 is opgenomen in onderstaande tabel. De grote fluctuatie in vangst van mosselzaad valt hierin op.

Tabel 1. overzicht jaarlijkse vangst mosselzaad door bodemvisserij sinds 2009

Jaar	Totale bruto vangst mosselzaad door bodemvisserij in mkg ⁴
2009	44
2010	20
2011	0
2012	41
2013	21
2014	20
2015	15
2016	36
2017	37
2018	24
2019	20
2020	4
2021	26

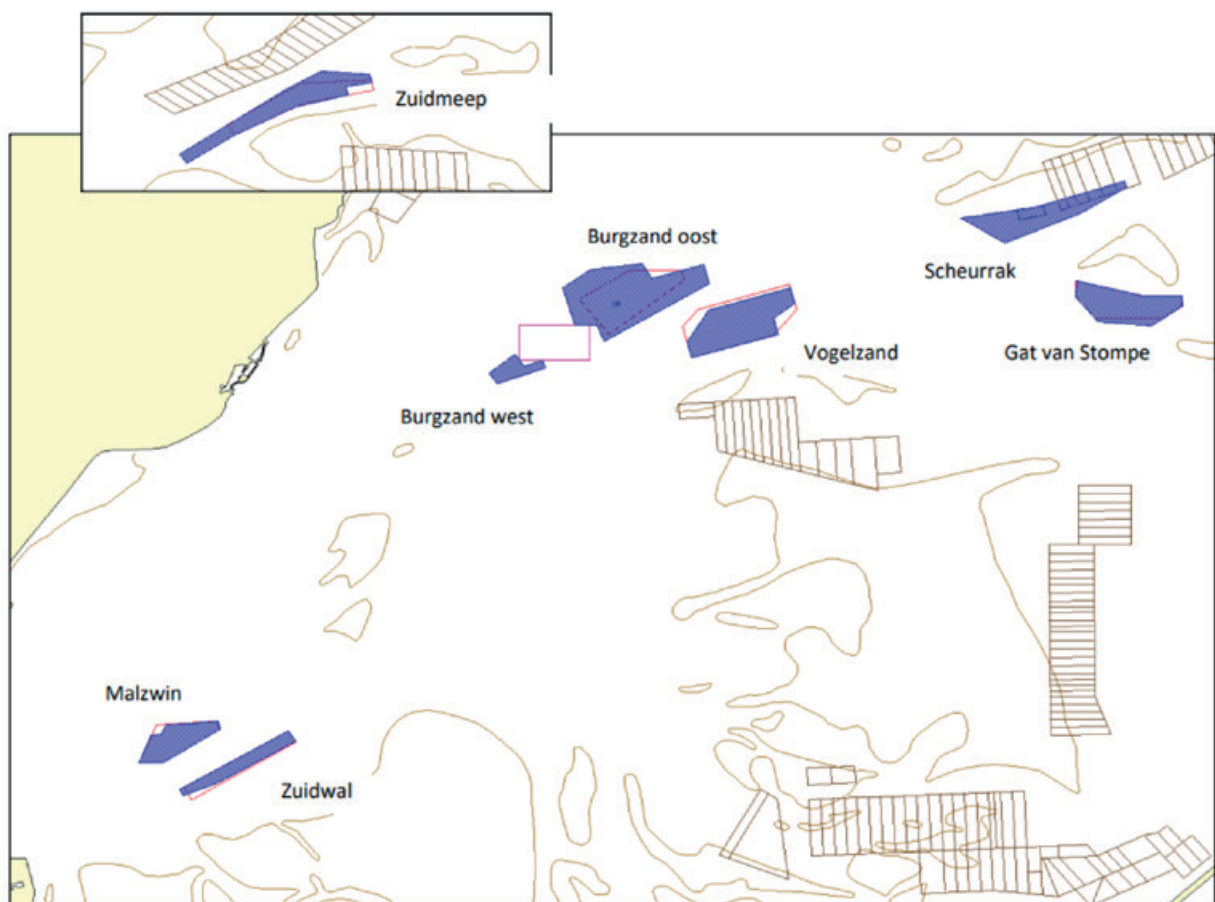
⁴ In 2009 en 2010 is de jaarvangst mede afkomstig uit Oosterschelde en Voordelta met resp. 13 en 5 Mkg.

4. Invang van mosselzaad met MZI's

4. Invang van mosselzaad met MZI's

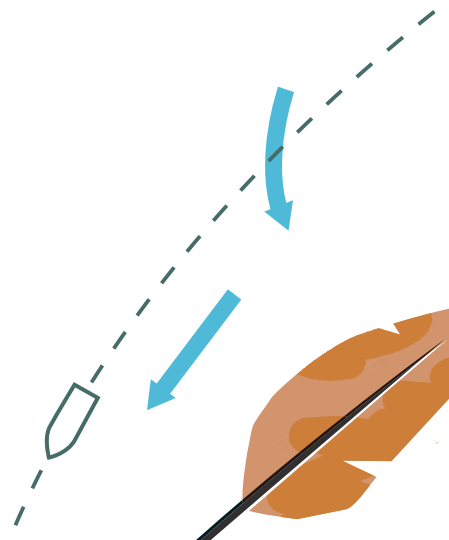
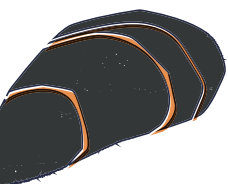
Tot en met 2020 was binnen het MZI beleid een MZI areaal in de Waddenzee beschikbaar van 500 hectare. Na de evaluatie van de beleidsperiode 2015-2020 en de toevoeging van het addendum aan het convenant is het MZI beleid voor de periode 2021-2026 vastgesteld (LNV, 2020b). Hierin is in de Waddenzee in het totaal 708 hectare beschikbaar gesteld voor MZI-kavels. Inclusief de Voordelta en Oosterschelde gaat het om 15 MZI-gebieden met een totale omvang van 1089 hectare. Daarbij worden in de Waddenzee, gelijk als in het eerdere beleid, maximaal 500 hectare MZI-kavels tegelijkertijd vergund. In figuur 3 zijn de MZI-gebieden weergegeven.

Legenda kaart:

- Blauw gearceerd: MZI-gebieden in de beleidsperiode 2021- 2026
- Rood omlijnd: MZI-gebieden in de vorige beleidsperiode (2015-2020)
- Grijs: Mosselweekpercelen¹⁵
- Paarse rechthoek: archeologisch Rijksmonument Burgzand

Figuur 3. Overzichtskartaal Waddenzee MZI areaal (LNV, 2020b)

Productieomvang MZI zaad

Zoals aangegeven, wordt op verschillende locaties in de Nederland MZI-zaad geproduceerd. De Waddenzee geldt daarbij veruit als belangrijkste productiegebied. In tegenstelling tot de grote variatie in natuurlijke zaadval, zijn de opbrengsten die via de invang van mosselzaad wordt geproduceerd redelijk stabiel.

De transitiebedrijven⁵ genereren per hectare een significant hogere opbrengst aan mosselzaad dan de experimenteerbedrijven. In 2021 is de sector in staat gebleken om in totaal iets meer dan 20 Mkg aan mosselzaad te produceren. Samen met de 26 Mkg natuurlijk mosselzaad kon de sector daarmee een inhaalslag maken voor de magere zaadvangst in 2020.

Het aantal hectares dat wordt bezet met MZI's is sinds 2018 min of meer stabiel. De verwachting is dat met sluitingsstap 4 in 2022 en de getoonde investeringsbereidheid van de mosselsector, dit areaal vanaf 2023 zal toenemen. Met de huidige productieomvang is de sector in staat om te voorzien in het 50% quotum, dat vanaf het najaar 2022 zal gelden (na sluitingsstap 4).

A. Transitiebedrijven

	Waddenzee		Oosterschelde		Voordelta		Totaal	
	Areaal (ha)	Oogst (Mkg)	Areaal (ha)	Oogst (Mkg)	Areaal (ha)	Oogst (Mkg)	Areaal (ha)	Oogst (Mkg)
2009	64	1,3	90	2,6	0	0	154	3,9
2010	96	3,58	67	1,82	4	0,17	167	5,57
2011	93	4,5	60	1,52	4	0,2	157	6,22
2012	116	8,69	42	2,39	12	0,46	170	11,54
2013	113	9,12	43	1,7	11	0,47	167	11,29
2014	149	11,68	39	1,9	11	0,52	199	14,1
2015	192	13,56	52	2,04	10	0,63	253	16,23
2016	194	15,2	23	1,03	5	0,42	221	16,67
2017	196	13,04	16	1,06	10	0,6	222	14,71
2018	220	17,52	36	1,76	11	0,43	267	19,71
2019	204	15,03	34	2,09	10	0,72	248	17,84
2020	212	18,78	31	1,84	13	0,84	255	21,45
2021	216	17,21	33	1,68	15	0,72	264	19,61

Tabel 2 Oogst aan mosselzaad van de transitiebedrijven (Capelle, 2022)

⁵ Transitiebedrijven zijn bedrijven die MZI-ruimte krijgen ter compensatie van het verlies aan visgebied door de gebieds-sluitingen. De voormalige experimenteerders zijn bedrijven die al voor het convenant actief waren met MZI's en deze tijdelijk mochten exploiteren op experimentele basis. Er zijn nu nog twee voormalig experimenteerders die hun MZI-activiteiten voortzetten op een totaal oppervlak van 50 ha in de Waddenzee, voor onbepaalde tijd. De oogst van experimenteerders telt niet mee in de transitie.

B. Experimenteerbedrijven

	Waddenzee		Oosterschelde		Voordelta		Totaal	
	Areaal (ha)	Opbrengst (Mkg)	Areaal (ha)	Opbrengst (Mkg)	Areaal (ha)	Opbrengst (Mkg)	Areaal (ha)	Opbrengst (Mkg)
2009	-	2,8	-	1	-	0,27	-	4,07
2010	69	3,22	19	0,4	8	0,18	96	3,8
2011	75	2,91	26	0,79	8	0,14	109	3,84
2012	73	2,82	16	0,78	8	0,12	97	3,72
2013	51	2,03	18	0,78	4	0,06	73	2,87
2014	54	2,07	20	1,2	4	0,1	78	3,37
2015	73	2,3	15	0,96	4	0,12	92	3,38
2016	31	1,4	0	0	0	0	31	1,4
2017	31	1,3	0	0	0	0	31	1,3
2018	31	1	0	0	0	0	31	1
2019	31	1,43	0	0	0	0	31	1,43
2020	31	1,04	0	0	0	0	31	1,04
2021	35	1,79	0	0	0	0	35	1,79

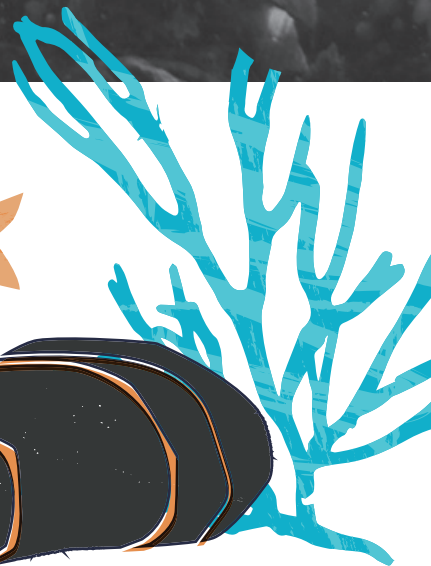
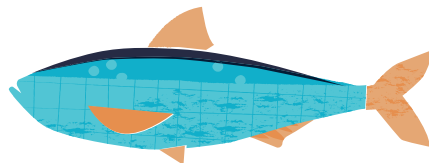
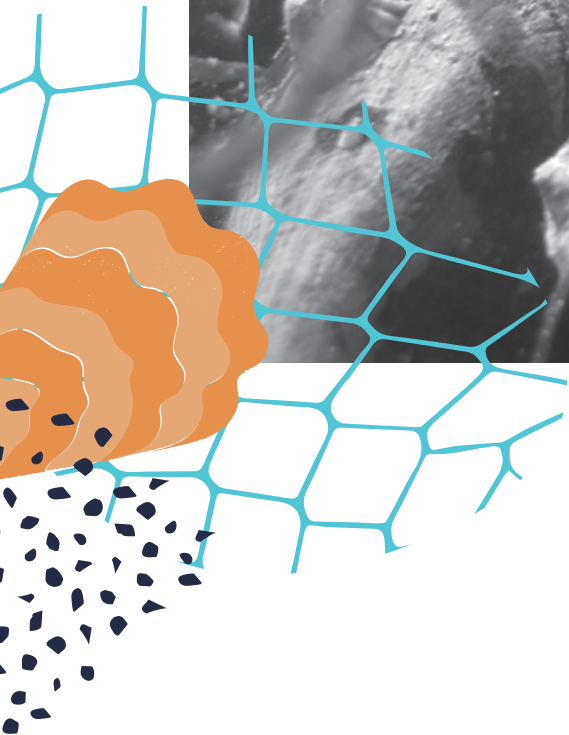
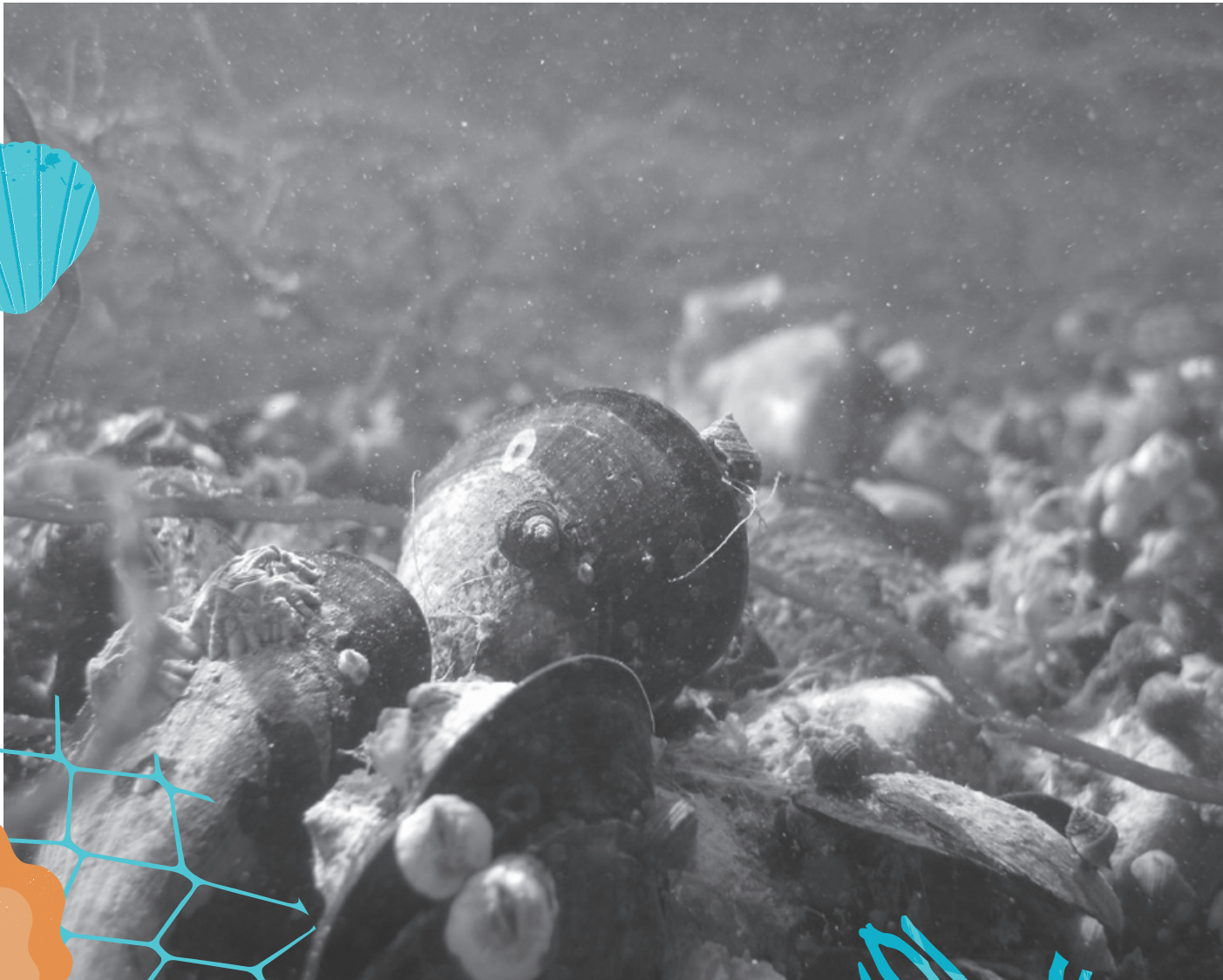
Tabel 3 Oogst aan mosselzaad van de experimenteerbedrijven (Capelle, 2022)

Zuid-noord transporten mosselzaad

Sinds 2016 mag er enkel nog MZI zaad uit de Oosterschelde en Voordelta overgebracht worden naar kweekpercelen in de Waddenzee voor verdere groei. Deze transporten worden aangeduid als zuid-noord transporten. Het gebruik van deze transporten wordt met name beperkt om het risico van het transport van ongewenste exoten naar het Waddengebied te minimaliseren. Wel wordt door de zuid-noord transporten het rendement van de mosselkweek verbeterd, het draagt daarmee bij aan het zetten van volgende stappen binnen het convenant.

In 2021 is de ontheffing Wet natuurbescherming (Wnb) vergunning voor verplaatsing van mosselzaad van MZI's uit Zeeland naar de Waddenzee opnieuw verleend t/m 2026. In 2021 hebben er geen zuid-noord transporten plaatsgevonden.

5. Uitwerking van het addendum in 2021

5. Uitwerking van het addendum in 2021

2021 betrof het eerste jaar waarin is gewerkt binnen de afspraken van het addendum. Het addendum werd eind 2020 vastgesteld en is op 7 december 2020, samen met het nieuwe MZI beleid voor de periode 2021 – 2026, gerapporteerd aan de Tweede Kamer⁶. Er is een nieuw plan van uitvoering beschikbaar dat wordt gebruikt om de voortgang in de uitvoering van afspraken te bewaken.

Kernpunten van de afspraken uit het addendum:

De bodemmosselzaadvijsserij in de Waddenzee zal verder worden afgebouwd via een 50%-sluiting in 2022 en een 65%-sluiting van de mosselzaadvijssgebieden in 2026. Om tot voldoende investeringsbereidheid in het duurdere MZI-zaad te komen geldt vanaf 2022 een quotum voor de visserij op natuurlijk mosselzaad. Het quotum is afgeleid van het meerjarig gemiddelde vangst van 40 miljoen kg mosselzaad vermenigvuldigt met het percentage open gebied waar nog mag worden gevestigd. Dus in het geval van 50% sluiting bedraagt dit maximaal 20 Mkg mosselzaad. Omdat de vangst gebaseerd is op een meerjarig gemiddelde mag de sector onbenut quotum meenemen naar daarop volgende jaren. De sector mag verder de mosselzaadvijsserij onder bijzondere omstandigheden en onder strikte voorwaarden uitvoeren in de laatstelijk gesloten gebieden. Deze additionele afspraken zijn gemaakt om de mosselsector voldoende economische reserves te bieden om de kostbare transitie te kunnen financieren. Via het verlagen van de huursom voor de mosselkweekpercelen en gerichte investeringsregelingen voor de MZI's ondersteunt het ministerie van LNV de afspraken financieel. Partijen hebben in het addendum de ambitie uitgesproken om in 2029 het definitieve besluit over 100% beëindiging van de mosselzaadvijsserij te nemen. Ook zijn gezamenlijk afspraken gemaakt over projecten voor natuurherstel in de Waddenzee en een pilot van mosselkweek in de Voordelta/ Noordzee.

Protocol terugvissen in laatstelijk gesloten gebieden

In 2021 heeft het bestuurlijk overleg het 'protocol voor het terugvissen in de laatstelijk gesloten gebieden' vastgesteld. Dit protocol is in samenspraak met het projectteam uitgewerkt door WMR (Troost et al., 2022) en vastgelegd in een aparte rapportage. Daarmee is voor betrokkenen helder op welke wijze het vissen in de laatstelijk gesloten gebieden kan plaatsvinden. Een belangrijke voorwaarde daarbij is dat mosselbanken die numeriek worden gedomineerd door mosselen ouder dan twee jaar niet mogen worden bevestigd. Als onderdeel van het protocol hebben partijen mede vastgelegd dat het kalenderjaar als basis geldt voor een mosseljaar. Dit houdt in dat het jaarquotum ingaat vanaf de voorjaarsvisserij. Deze combinatie van jaarklassen leidt tot minder schommelingen in de vangsthoeveelheden, waardoor de kans op vissen in een laatstelijk gesloten gebied afneemt.

⁶ rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-landbouw-natuur-en-voedselkwaliteit/documenten/kamerstukken/2020/12/07/kamerbrief-toekomst-mosselconvenant-waddenzee

Meerjarige raamvergunning

LNV heeft op 22 april 2021 aan de PO Mosselcultuur een meerjarige raamvergunning verleend voor het vissen op mosselzaad op de bodem. Deze vergunning is geldig tot en met 2027. De Coalitie Wadden Natuurlijk (CWN) heeft bezwaar tegen deze vergunning gemaakt, omdat de vergunning vooraf niet was afgestemd en volgens hen onvoldoende verwees naar de afspraken uit het addendum. Dat heeft na enkele gespreksrondes in het bestuurlijk overleg geleid tot ambtelijke aanpassing van de vergunningentekst. Deze kan nu ook op instemming van de CWN rekenen en het bezwaar is ingetrokken. Een meerjarige raamvergunning is nodig omdat de tijd tussen het afronden van de voor- of najaarssurvey en het opstellen van de visplannen uitermate kort is. Deze raamvergunning stelt de PO Mosselcultuur en vergunningverlener LNV in staat om op basis van het ingediende visplan de aanvullende en individuele private toestemming tijdig te verstrekken.

Onderzoek naar de economische positie van de mosselvisserij

Wageningen Economic Research (WEcR) monitort de komende jaren in opdracht van het ministerie van LNV de economische ontwikkelingen in de mosselsector. Daarbij brengt zij de kosten van de transitie in beeld. Dit is afgesproken omdat de afspraken een grote invloed hebben op de economische vitaliteit van de sector. De kostprijs voor het mosselzaad dat via zaadinvang wordt geproduceerd ligt een factor 4 tot 5 keer hoger dan het bodemzaad.

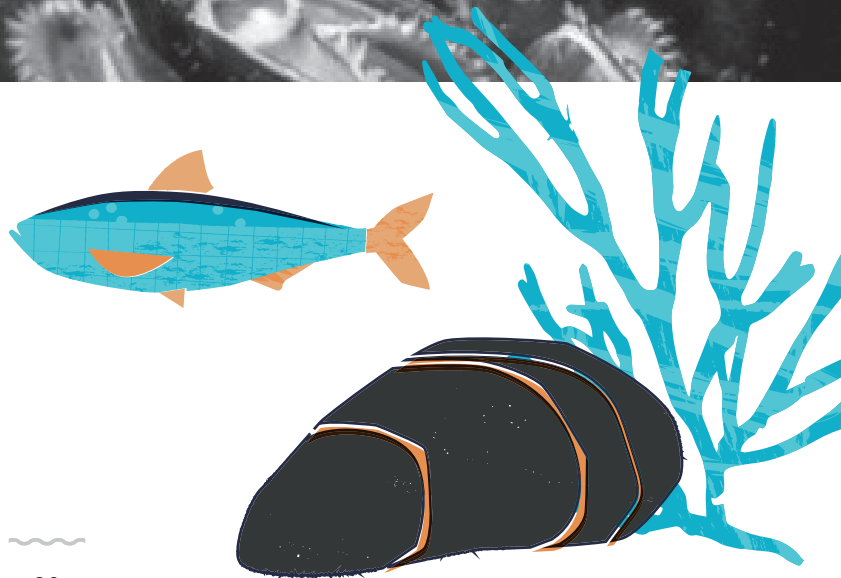
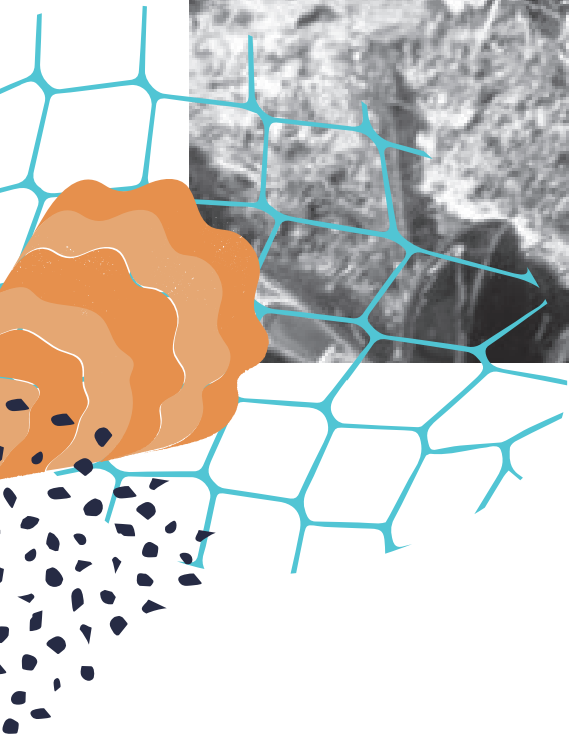
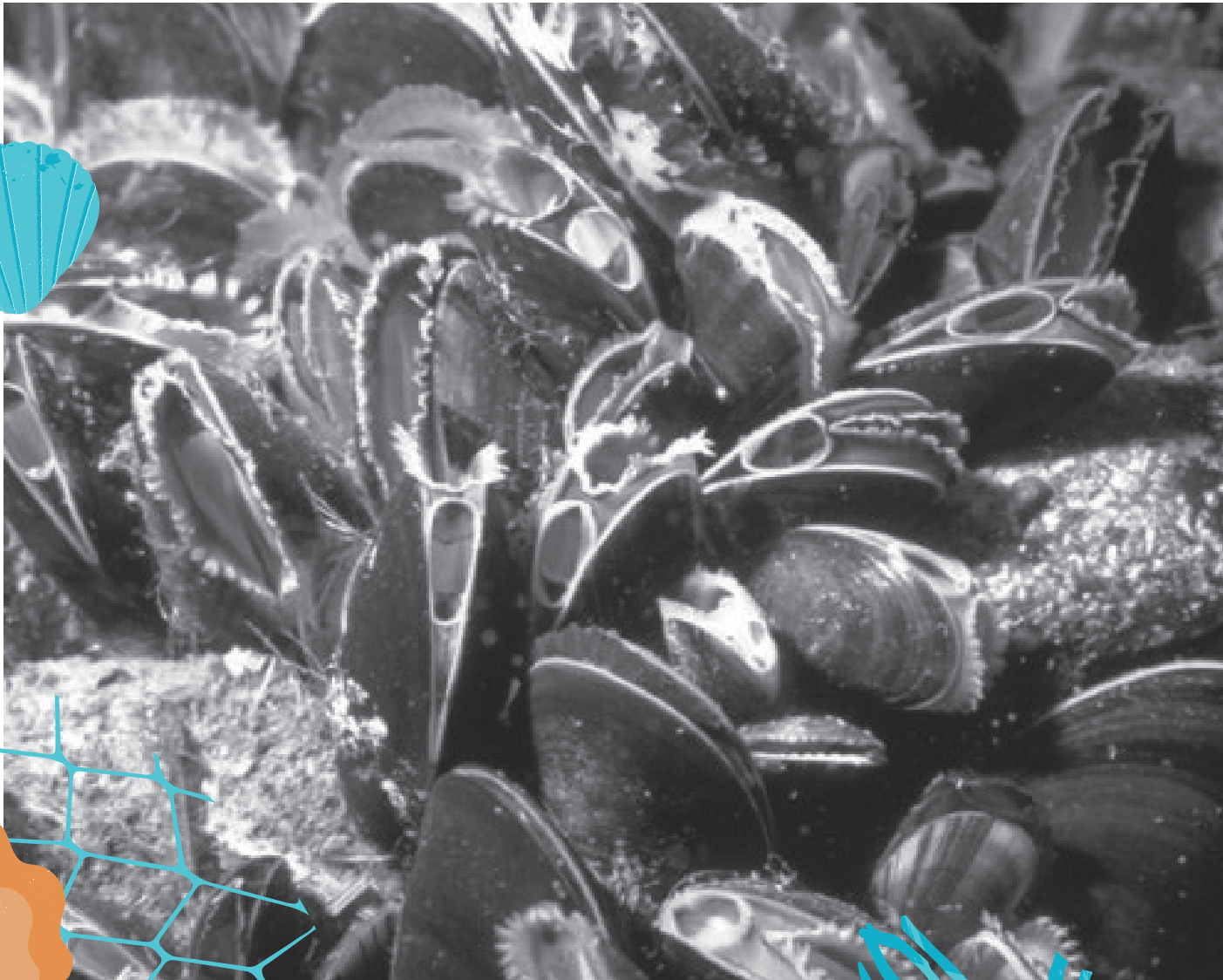
De economische informatie komt niet tijdig genoeg beschikbaar om te worden opgenomen in deze jaarrapportage. De verwachting is dat na de zomer 2022 deze informatie via website van Wageningen Economic Research beschikbaar kan worden gesteld. De informatie over 2020 kan wel worden teruggezien⁷.

De hoge kosten voor het mosselzaad heeft de sector er niet van weerhouden om een volgende investeringsronde in nieuwe MZI's te doen. Op een openstellingsregeling van LNV heeft de sector voor meer dan 5.5 miljoen euro aan projectvoorstellen ingediend. Afhankelijk van de cofinanciering die door het rijk kan worden gegarandeerd zal het grootste deel van deze voorstellen tot uitvoer komen. Daarmee bereidt de sector zich voor op de volgende sluitingsstappen.

⁷ agrimatie.nl/ThemaResultaat.aspx?subpubID=2232&themalD=2272&indicatorID=2871§orID=2863

8. Bijlage

8. Bijlage

Samenstelling bestuurlijk overleg en het projectteam

Bestuurlijk Overleg

Het Bestuurlijk Overleg Mosselconvenant staat onder het onafhankelijk voorzitterschap van Jan Bonjer. Het secretariaat wordt verzorgd door Ronald Lanthers van het Programmabureau naar een Rijke Waddenzee. De leden van het BO zijn:

- Ministerie van LNV: Nanou Beekman en Peter van Velzen
- Producentenorganisatie Mosselcultuur: Addy Risseeuw en Edie Engels
- Coalitie Wadden Natuurlijk: Arjen Kok (Natuurmonumenten), Manon Tentij (Vogelbescherming), Lutz Jacobi (Waddenvereniging) en Lenze Hofstee (Stichting Wad)

Projectteam Mosselconvenant

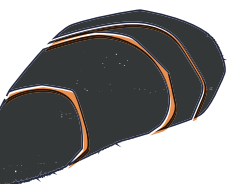
Het Projectteam Mosselconvenant wordt geleid door Ronald Lanthers van het Programmabureau naar een Rijke Waddenzee. Ondersteuning vindt plaats door Bernike van Werven van bureau Wing. De leden van het projectteam zijn:

- Ministerie van LNV: Angelo Kouwenhoven, Bram Streefland en Matthijs Seijlhouwer
- Producentenorganisatie Mosselcultuur: Addy Risseeuw, Jan Schot en Cora Seip
- Coalitie Wadden Natuurlijk: Wouter van der Heij (Waddenvereniging) en Roef Mulder (Vogelbescherming)

Inhoudelijk adviseurs zijn Karin Troost (WMR) en Marnix van Stralen (bureau MarinX)

Referenties

- Capelle, J. J.(2022). Invang van mosselzaad in MZI's; Resultaten 2021. Wageningen Marine Research rapport C023/22. <http://doi.org/10.18174/569105>
- LNV (2004). Ruimte voor een zilte oogst: Beleidsbesluit Schelpdiervisserij 2005 – 2020. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Den Haag.
- LNV (2008). Convenant transitie mosselsector en natuurherstel Waddenzee. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Den Haag.
- LNV (2020a). Addendum op Convenant transitie mosselsector en natuurherstel Waddenzee. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Den Haag.
- LNV (2020b). Beleid voor mosselzaadininstallaties (MZI's) 2021 t/m 2026. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Den Haag.
- Marnix van Stralen, Karin Troost (2021a). Inventarisatie van het sublitorale wilde mosselbestand in de westelijke Waddenzee in het voorjaar van 2021.
- Marnix van Stralen, Karin Troost (2021b). Inventarisatie van het sublitorale wilde mosselbestand in de westelijke Waddenzee in het najaar van 2021 – fase 1.
- Karin Troost, Johan Craeymeersch, Douwe van den Ende, Henrice Jansen (2022). Protocol voor prioritering mosselvisserij in de laatst gesloten gebieden: Uitwerking van de beoordelingscriteria zoals gesteld in notitie 2 van het addendum op het vernieuwde mosselconvenant. Wageningen Marine Research rapport, No. C080.21. <https://doi.org/10.18174/555969>
- Karin Troost, Johan Craeymeersch, Douwe van den Ende, Yoeri van Es, Margriet van Asch en Marnix van Stralen. 2019. Ontwikkeling van bodemdieren in de voor mosselzaadvisserij gesloten gebieden in de westelijke Waddenzee. Evaluatie na vier jaar monitoring (2015-2018). Wageningen Marine Research rapport C027/19

COLOFON

29 april 2022

Programma naar een Rijke Waddenzee

Rijkskantoor Middelzeehuys
Zuidersingel 3
8911 AV Leeuwarden

Postbus 20401, 2500 EK Den Haag

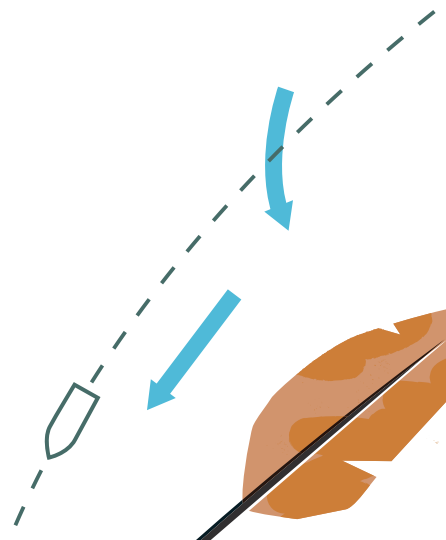
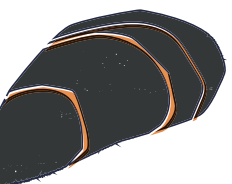
088 - 797 44 00

www.rijkewaddenzee.nl

 @RijkeWaddenzee

 Programma naar een Rijke Waddenzee (PRW)

Opmaak: GH+O en Programma naar een Rijke Waddenzee

PROGRAMMA **NAAR EEN
RIJKE WADDENZEE**

WWW.RIJKEWADDENZEE.NL

 [@RIJKEWADDENZEE](https://twitter.com/RIJKEWADDENZEE)

